

Den otevřených dveří 2024

1.9.2024 - | Hygienická stanice hlavního města Prahy

Hygienická stanice hlavního města Prahy (dále jen „HSHMP“) zve širokou veřejnost na třetí ročník dne otevřených dveří, který se uskuteční již tradičně 28. září v den státního svátku, tento rok připadajícího na sobotu.

V čase od 9:00 do 15:00 hodin bude pro návštěvníky otevřeno sídlo organizace na adrese Rytířská 404/12, Praha 1, které je od středověku známo pod názvem „Stará rychta“ a má velmi bohatou historii.

Hlavní budova HSHMP na ulici Rytířská známá pod historickým názvem Stará rychta, která ve svém počátku sloužila jako správní budova a sídlo královského rychtáře (rychtář byl královským úředníkem, pověřeným správou města a řízením městského soudnictví, jeho služební hodnost ho řadila na první místo ve městě).

Zaměstnanci hygienické stanice si pro návštěvníky připravili bohatý program, jehož součástí bude představení činnosti jednotlivých odborů. Jmenovitě půjde o odbor protiepidemický, odbor hygieny obecné a komunální, odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání, odbor hygieny práce, odbor hygieny dětí a mladistvých a své stanoviště bude mít i podpora zdraví a zdravotní. Mezi činnostmi těchto odborů patří zdravotní dozor nad pitnou i koupací vodou, hlukem a vibracemi, elektronickými cigaretami, problematika infekčních nemocí a obtížného hmyzu, kontroly školských zařízení, řešení sanace azbestu a nemocí z povolání, různé preventivní programy a mnoho dalšího. Na rozdíl od let předešlých budou v tomto roce přítomni dva hosté. Adiktolog Mgr. Adam Kulháněk, Ph.D., MBA, který od 14:00 přednese svůj příspěvek na téma závislosti na nikotinu a dalších návykových látkách s přihlédnutím k aktuálně populárním produktům na trhu, a mykolog JUDr. Aleš Vít, který bude od 10:00 k dispozici v rámci mykologické poradny.

Veřejnost si vedle připraveného programu bude moci prohlédnout prostory historické budovy – zmíněné „Staré rychty“. Připraveno je promítání krátkého video snímku, který mapuje její několik set let starou historii, jejíž stručný přehled jsme pro Vás připravili, viz níže.

Ráda bych všechny co nejsrdečněji pozvala na letošní ročník dne otevřených dveří. Věřím, že společné setkání veřejnosti a zaměstnanců může přispět k vzájemnému obohacení v oblasti ochrany zdraví a bude i příjemně stráveným časem.“ ředitelka HSHMP MUDr. Zdeňka Shumová, LL.M.

Stručně k historii Staré rychty*

Vzniku komplexu budov, který je již od středověku nazýván Starou rychtou, předcházelo založení Havelského města Václavem I. v roce 1232.

Do tohoto komplexu patří nárožní věžová budova (románské zbytky zdiva z počátku 13. století jsou zachované ve výši sklepení a prvního patra), hlavní budova, která sloužila jako správní budova staroměstských občanů, od roku 1257 doložené sídlo rychtáře a koncem 13. století postavený zadní trakt, který tvořil tzv. Havelskou bránu, a byl zároveň součástí staroměstského opevnění.

Objekt „Staré rychty“ ve svém počátku sloužil jako správní budova a sídlo královského rychtáře (rychtář byl královským úředníkem, pověřeným správou města a řízením městského soudnictví, jeho služební hodnost ho řadila na první místo ve městě).

V druhé polovině 14. století bylo podzemí využíváno i jako šatlava. Ta se stala osudnou Johánkovi z

Pomuka (+ 20. 3. 1393), později zvanému sv. Jan Nepomucký, který následkem mučení zemřel.

Na začátku 15. století byl komplex budov využíván jako obecní tržnice, sloužící k obchodování s plátnem.

V roce 1490 město dům prodalo, aby jej pro své účely zakoupilo koncem 15. století zpět.

V polovině 16. století zde sídlil soud, dále krámy, lékárna, vinný šenk a sklady.

V roce 1588, z iniciativy tehdejšího primátora, odstartovala a úspěšně proběhla renesanční úprava objektu. Z té doby pochází zachovaný hodnotný portál s iónskými polosloupky, a taktéž zbytky arkád v nádvoří.

Po Bílé hoře připadl dům jako konfiskát městu, to jej pronajímalo např. divadelním společností.

V roce 1798 byla budova klasicistně přestavěna Ignácem Janem Palliardim na obytný dům.

Od této přestavby zůstala podoba domu téměř nezměněna.

V roce 1880 proběhla adaptace domu pro potřeby nově vzniklé instituce Městského fyzikátu – šlo o vůbec historicky první instituci zaměřenou na městský hygienický dozor, preventivní opatření proti epidemiím a zajištění zdravotních služeb.

Kromě zdravotnických služeb pro nemajetné obyvatele, organizace převozu infekčně nemocných, dozoru nad pohřbíváním, dozoru nad školní hygienou, dezinfekční stanice, ústavu ke zkoušení potravin, lékárny a později i ordinací pohotovostní služby, zde sídlily i různé spolky pod ochranou města. Od r. 1913 zde sídlil A. B. Svojsíkem založený skautský spolek Junák, zde vycházel časopis a byla tu i prodejna výstroje.

Během 20. století a zejména po druhé světové válce se agenda úřadu rozšiřovala, posléze byly vyčleněny samostatné odbory pro řízení a organizaci zdravotní služby, odbor lékařský, veterinární, zdravotně-technický, právní, odbor preventivního a sociálního lékařství pod nově zřízeným Ústavem národního zdraví.

V roce 1952 byla v budově „Staré rychty“ zřízena Hygienicko-epidemiologická stanice hl. m. Prahy, následujících 50 let do roku 2003 na Staré rychtě fungovala ordinace očkování do zahraničí, první a dlouho jediná svého druhu.

<https://www.hygp Praha.cz/dod24>